

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

8. An qui præuidet impedimentum futurum, vt in tempore Paschatis
Eucharistiam accipere non possit, teneatur præueniens, non sequo
impedimento tempore ab Ecclesia constituto, teneatur iterum ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76405](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76405)

Sacram. Euchar. §. Sed ne forte; ubi ait, infantes idoneos non esse, vt hoc Sacramentum accipiant; & comedant. Vnicum fundamentum huius sententiae est, quoniam ad percipiendum fructum huius Sacramenti requiritur Sacramentalis manducatio: haec autem requirit actualem notitiam huius Sacramenti, quae in infantibus, & perpetuo amentibus esse non potest. Maior probatur: nam hoc Sacramentum datur per modum cibi nutritis; qui necessario requirit actum vitalem ipsius viuents, sine quo cibus non nutrit.

2. Sed his non obstantibus, ego sententiae affirmatiuae adhaereo, quam tuerur Coninch. in 3. part. quest. 80. art. 9. num. 77. Praepositus in 3. q. 80. artic. 9. n. 50. Cardinalis de Lugo, de Eucharist. diffinit. 1. 3. n. 8. Serra in 3. part. q. 80. art. 9. Suarez disp. 62. sect. 4. & Ledesma 1. part. 4. quest. 21. art. 9. dub. 5. Quia, ait iste, ad hoc aliquando dabatur illis, vt augetur gratia. Secundo, quia si Episcopus ordinaret puerum; & reciperet puer gratiam, licet Episcopus male ageret, ordinando illum ante tempus. Tertio, puer baptizatus est in gratia: ergo est probatus. Probatur consequentia: quia ad hoc solum praecipit Paulus, quod probarentur homines ante sumptionem Eucharistiae, ad sciendum, scilicet, si erant in gratia, sic ad minus per coniecturas, & signa. Confirmatur, nam non minus paruuli sunt capaces gratiae nutritivae, quae datur per Sacramentum Eucharistiae; quam roboratiuae, quae datur per Sacramentum Confirmationis, cum vtraque ordinetur ad spiritualem vitam augendam: atqui paruuli sunt capaces gratiae roboratiuae per Sacramentum Confirmationis, vt constat ex vsu Ecclesiae, quae illos etiam ante rationis usum confirmare solet: ergo etiam erunt capaces gratiae nutritivae per Sacramentum Eucharistiae. Vide Syluium in 3. part. q. 80. art. 9.

3. Sed praecipua ratio nostrae sententiae desumitur ex consuetudine, quae antiquitus fuit in Ecclesia in variis Prouincijs, confendi Eucharistiam infantibus, constat ex Dionysio cap. 7. de Ecclesiastica Hierarchia, & ex Cypriano, lib. de lapsis, & ex Gregorio Magno in suo Misiali veteri, quod Roma extat: & id maxime iudicat Tridentinum, sess. 21. cap. 4. & id fuisse in Hispania consuetum, supponit Concilium Toletanum II. Can. 11. At si Eucharistia non posset infantibus prodesse quoad fructum augmenti gratiae, ad quem primario, & principaliter instituta est; dicta consuetudo fuisset illicita: quia contra reuerentiam cuiuscumque Sacramenti est, illud administrare, quando frustrandum est suo primario, & principali fructu. Id autem nequit Ecclesiae attribui, praeterquam quia Tridentinum, sess. 11. cap. 4. affirmat, dictam consuetudinem, si fuit, non esse damnandam. Vnde ex Arcudio testatur Lugo in Ecclesia Graeca, vigere talem consuetudinem: sed in Ecclesia Latina, consuetudine introducta est prohibitio confendi Eucharistiam infantibus ante usum rationis; adhuc in articulo mortis, & satis conuenienter, quia ex vna parte nullum est praecipuum diuinum, quo teneamur infantibus Eucharistiam conferre, quia de eo non constat: & ex altera parte, in collatione Eucharistiae infantibus multa contra reuerentiam Eucharistiae possunt accidere, praeterquam postquam ex praecipuo Ecclesiae sola species panis laicis confertur; quia haec ab infantibus pro aetate infantili difficile deglutitur. Vide Lessium in 3. part. q. 80. art. 9. n. 24.

4. Ex his ego olim interrogatus respondi, perpetuo amentem, qui ad Tabernaculum Sacramenti accessit, dum Ecclesia erat clausa, & particulas consecratas sumpsit, recepit gratiam, & fructum spirituales huius Sacramenti. Et ita ex Cardinali Lugo Tom. II.

Pater Dicastillus de Sacram. tom. 1. tract. 4. disp. 9. dub. 11. n. 204. notat, quod si puer, aut amentis ex natiuitate, nunquam doli capax, inueniat casu Eucharistiam, & comedat: accipiet gratiam. Et ita sensisse Theologos in Hispania ipsi testantur.

5. Nota hic obiter, Amicum in Cur. Theol. tom. 7. disp. 28. sect. 2. n. 10. docere contra Vasquez, paruulos, & perpetuo amentes non esse capaces manducationis Sacramentalis; licet, vt diximus, sint capaces fructus, & nutritionis huius Sacramenti: tamen sententiam Vasquez defendit Hurtadas de Sacram. Euch. disp. 9. difficult. 19. & probat; infantes esse capaces Sacramentalis sumptionis Eucharistiae; non minus quam Baptismi, confirmationis, & Ordinis; & id supponunt communiter Doctores, & merito, quia Eucharistia est infantibus Sacramentum, non minus quam Baptismus, Confirmatio, & Ordo; quia vt diximus ex opere operato confert illis augmentum gratiae; quod non efficeret, si non esset illis Sacramentum.

RESOL. VIII.

An qui prouidet impedimentum futurum, vt in tempore Paschalis Eucharistiam accipere non possit, teneatur praenire tempus, & illam sumere?

Et an ita praeniciens tempus, non sequuto impedimento tempore ab Ecclesia constituto, teneatur iterum communicare?

Et asseritur, quod qui prouidet se in Paschate a communione impediri, non teneatur tempus praescriptum praenire, dummodo intra eum annum semel communicauerit? Ex part. 3. tractat. 4. Resolut. 42.

§. 1. Affirmatiue respondent Syluius in 3. part. q. 80. art. 11. queritur 3. Nugnus etiam 3. p. quest. 80. art. 11. diff. 2. Fagund. praec. 3. lib. 1. cap. 6. n. 3. & alij. Ratio est, quia praecipuum communionis non limitatur ad tempus Paschae ad tollendam obligationem ante istud, prauius impedimento impediende illam.

2. Non reticebo tamen contrariam sententiam docere Pitigianum in 4. sentent. tom. 1. disp. 9. quest. 3. art. 9. Azorium tom. 1. lib. 17. cap. 41. quest. 13. & alios quia nec vsus Ecclesiae id habet, nec ille qui ieiunare tenetur & audire sacrum, tenetur anticipare tempus, si prouideat futurum impedimentum, quo die proprio non possit. Ergo, &c.

3. Sed si quis stare vellet in prima opinione; queritur, an ita praeniciens, non sequuto impedimento tempore ab Ecclesia constituto, teneatur iterum communicare. Negatiue respondeo cum Fernandez de Heredia in disp. de Sacram. tract. de Eucharistia, p. 8. dub. 1. num. 10. Ratio est, quia ex cap. omnia viris, & de poenit. & remiss. licitum est de consilio proprii Sacerdotis extra Ecclesiae tempus communionem differre; quo casu communione extra tempus facta simpliciter satisficit Ecclesiae. Ergo ex praesumpta voluntate eiusdem Ecclesiae, etiam anticipatio propter prauius futurum impedimentum admittenda est. Quo casu satisfactum simpliciter esse praecipuo Ecclesiae dicendum erit. Probatur consequentia: fieret enim anticipatio in hoc casu de consilio cuiuslibet viri docti, & pij; ac hoc praecipuum Ecclesiae substantialiter terminatur ad communionem intra annum faciendam, accidentaliter vero ratione congruentiarum ad tales, seu intra tales dies; quod ex textu conuincitur in dict. cap. omnia, ibi, Hi saltem in anno, & ibi, ad minus in Pascha. Quis enim illa verba ad substantiam praecipui, hoc vero ad praecipui

Sup. hoc infra in Resol. 13. recitatur in §. Ex his, à lin. 6. & in tom. 1. tr. 3. ex doctrina Ref. 65. Signatet in fine, & in tom. 5. tr. 9. Ref. 21. §. 3. ante mediu.

Sup. hoc in Ref. 1. not. praeterita, & in eodem §. ad medium à ver. Alias.

præcepti circumstantiam non retulerit: Ergo hac anticipata communione, facta quidem ex voluntate adimplendi præceptum Ecclesiæ, quidquid sit postmodum de securo accidentaliter impedimento, præcepto Ecclesiæ satisfieret, cessante dierum Ecclesiæ congruentia, propter congruentem etiam eorundem dierum anticipationem, quæ sanè facilius debet, quam dilatio admitti. Ita Fernandez, & ante illum Suarez in 3. p. tom. 3. disp. 70. sect. 2. circa finem.

4. Sed plus addit Layman in Theol. mor. lib. 5. tr. 4. cap. 5. num. 9. vbi asserit, quod qui præuidit se in Paschate à sacra communione impeditum iri, non tenetur tempus præscriptum præuenire, dummodo intra eum annum semel communicauerit. Ita ille, quod est valde notandum: vide Coninch de Sacrament. quæst. 80. art. 1. dub. 4. concl. 2.

RESOL. IX.

An qui in Paschate sumpsit indignè Eucharistiam, incurrat excommunicationem latam ab Ordinario, contra transgressores præcepti communionis? Ex p. 3. tract. addit. Ref. 14.

§. 1. Quidam Theologus affirmatiuam sententiam docuit, sed contrarium dicendum est per ea quæ adduxi in part. 3. tract. 4. ref. 43. vbi contra Nugnum, & Syluium docui, fumentem indignè Eucharistiam in Paschate satisfacere præcepto Ecclesiæ, & præter Doctores ibi citatos, tenent etiam hanc opinionem Vasquez in 3. p. tom. 3. disp. 214. c. 4. cui etiam adde Petr. Ochaguiam de sacram. tr. 2. de Eucb. q. 15. n. 6. qui individualiter respondet ad casum huius resolutionis, sic enim ait. Implet præceptum sumendi Eucharistiam in Paschate, qui indignè, & cum conscientia peccati mortalis illam sumit. Probat, nam alia præcepta impleri possunt per actum continentè in se peccatum lethale, vt ille, qui die ieiunij nimis replet stomachum cibis in eo vnico prandio, quod licitum est ieiunantibus, posset quidem peccare lethalter, & tamen sine dubio satisfaceret præcepto ieiunij. Item is, qui in peccato mortali susciperet Sacramentum Baptismi, satisfaceret præcepto diuino suscipiendi Baptismum. Secundo probatur idem responsum ratione D. Thom. 1. 2. q. 100. art. 9. quia lex quæ præcepit aliquem actum, præcipit substantiam eius, non verò modum, nisi modus sit de essentia actus secundum se, vel proptèr cadit sub lege (qua ratione attentio est de essentia orationis.) At verò suscipere Eucharistiam cum dispensatione debita, non est modus essentialis Sacramenti Communionis, nam si quis indignè communicat, sacramentaliter communicat. Vnde ad primum argumentum responderetur, dignum cultum, seu reuerentiam huius Sacramenti esse finem huius præcepti, non materiam eius. Ad secundum responderetur, illud verbum, reuerenter, vel denotare reuerentiam extrinsecam, vel intrinsecam, quam petit hoc Sacramentum ex natura sua & iure diuino, non humano. Inde ille qui cum reuerentia intrinseca, sine extrinseca tamen communicaret, non violaret præceptum Ecclesiasticum de suscipienda Eucharistia, sed diuinum. Vnde qui indignè communicaret, non incurreret pœnas, vel censuras Ecclesiasticas, quæ contra transgressores huius legis imponerentur, quia in rigore seruaret præceptum, & legem Ecclesiæ. Ita ille, & ego.

RESOL. X.

An si quis in Paschate Eucharistiam non sumpsit, te-

neatur postea quamprimùm communicare? Ex p. 3. tract. 4. Ref. 41.

§. 1. Affirmatiuam sententiam docet Nugnus in Pitigianus in 4. sent. tom. 1. dist. 9. q. 3. art. 9. Vagander præc. 3. lib. 1. cap. 6. n. 2. Azorius tom. 1. lib. 7. cap. 4. q. 1. Coninch de Sacrament. q. 80. art. 1. dub. 4. Suarez in 3. p. tom. 3. disp. 70. sect. 2. Layman in Theol. mor. lib. 5. tract. 4. cap. 5. num. 8. Grassius part. 1. lib. 2. cap. 3. num. 2. 5. Syluius in 3. part. q. 80. art. 1. quaritur 4. & alij asserentes, quod qui in Paschate seu iusta, seu iniusta causa Eucharistiam non sumpsit, postea cum primùm commodè potest, communicare debeat, vt quando diutius differat, tantò magis peccatum augeat. Et ratio est, quia non conceditur terminus annuus, vt tunc cesset obligatio, sed vt adimpletio non possit ulterius differri, sicut in contractibus, quando statuitur tempus vltra quod non potest differri solutio, si tunc non fiat, obligatio non extinguitur, sed perseverat.

2. Sed contrariam opinionem puto citam præbabilem esse, quam docent Sotus in 4. dist. 8. quest. art. 4. Syluester ver. Eucharist. q. 15. Tabianus ver. communicare, quæst. 7. D. Antoninus part. 1. lib. 9. c. 4. Valentia tom. 3. disp. 6. q. 8. punct. 4. Armilla ver. communicatio, n. 6. Medina in instruct. conf. lib. 1. c. 1. n. 4. Valentia in summa, quest. 148. Ledelme 1. 4. q. 1. dub. 2. Ioan. de la Cruz in direct. conf. part. 2. de Sacram. Eucharist. q. 5. dub. 7. conclus. 4. Toltoz lib. 6. cap. 18. & Emanuel Sa. ver. Eucharist. 7. vbi sic ait: Qui in Paschate transgressus præceptum non communicauit, non peccat iterum mortaliter, si postea non communicet: semel enim tantum id præceptum obligat, scilicet in Paschate, vt præceptum de confessione, semel solum quolibet anno. Ita ille.

RESOL. XI.

An qui in Paschate non communicauit, teneatur facere in initio sequentis anni Eucharistiam sumere? Ex p. 3. tr. 13. & Misc. 1. Ref. 3.

§. 1. Vtinam hic casus frequenter non accideret, & affirmatiuam sententiam tenent communiter Doctores, quos citauit in 3. cap. tract. 4. resolutione 130. quibus nunc addo Ochaguiam de Sacrament. tract. 2. de Eucharist. q. 15. n. 4. Hurtadum de Sacrament. disput. 10. de Eucharist. difficult. 3. & disput. de Penitenti. difficult. 12. Verum ibi cum aliquibus negatiuam sententiam probabilem esse putauit. Sed scio contra me quemdam Theologum misississe, immeritò tamen: nam præter Doctores ibi citatos, non solum hanc sententiam probabilem esse, sed probabiliozem putat ex Societate Iesv. Iacobus Granado in 3. part. de Sacrament. cour. 6. tr. 10. disputat. 4. numer. 4. & sequent. vbi sic ait: Oritur difficultas, an qui intra Paschatis tempus non sumpsit Eucharistiam, teneatur ex vi præcepti Ecclesiastici sumere, cum primùm postea possit, an non, sed sine nouo peccato differri liceat usque ad aliud Pascha. Aliqui asserunt, huiusmodi hominem teneri ad Eucharistiam accedere, cum primùm possit; nihilominus contraria sententia probabilior est, quia quando aliquod præceptum est pro tempore aliquo determinato, claspò illo tempore cessat obligatio, nisi adsint circumstantiæ aliud suadentes, sed sumptio Eucharistiæ præcepta est pro tempore Paschali, nec sunt circumstantiæ suadentes, obligationem post illud tempus perseverare. Ergo

AN TO
C
Tom 13
E III

Quæ hic est
infra Ref. 2.
post seq. &
in aliis eius
not.

Cum eodem
Ochagua
hic citato
infra Ref. 13.
§. Ex his,